

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 3 „

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény Gábor, Vecsey, ház földszin, a szerkesztőségbe bemenetve küldendő.

Előfizetési helyben

TELEGDI K. LAJOS és IG. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
Négy soros hirdetés 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és hosszabb hirdetések áru szerint a legolcsóbb ártól vételnek tel. Helygájl minden külön bekielentésért 30 kr.

Nyitárban megjelenő közlemény minden post. sora 20 kr.
Hirdetők felvételnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHNER MAN II. köv. iróházában is.

Név nélkül vagy bérmentesen beküldött kéziratok nem vételnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Kormány és parlament.

(r. e.) Parlamentünk legújabban semmihez sem hasonlít annyira, mint a régi serelemi vitákat folytatott országgyűléshez. Az ellenzék részéről ugyan megindult a valódi parlamenti színvonalon álló vita s fejtegettetnek a nemzetre nézve létkérdést képező válságok: de másrészt mintha csak korhadt sirbolkolt szellemei keltek volna fel s igen jól éreznék magukata régi parlamentarizmus ezen légkörében. Mert imé, a nemzetnek újra gravamenei vannak; a fejedelem idegenekkel veszi magát körül s mellőzi a magyar udvari méltóságokat. A példátlanul magas udvartartási adó ből semmi sem marad Magyarországon, az egész óriási összeg Bécs feneketlen zskájába kerül. S mint hajdan, most is vannak »Schwarzgelbek«, a kik tétet-fejet hajtának az udvar ezen méltánytalansága előtt s most is vannak, a kik bátran felszólalnak az így mellőzött és megsértett nemzet nevében. Különös, hogy a főurak s ezek sorában született udvaroncok, olyanok, a kiknek nem szokatlan az udvar sima padlóján járni-kelni, szintén azok részén vannak, a kik ezt a gravament erősen hangsúlyozzák. — Mert most oly kormány (pedig népképviselő által fenn tartott, a parlamentnek felelősséggel tartozó kormány) képez összekötő kapcsot a nemzet és uralkodója között, a mely szolgáibb és az udvari kegyért többre hajlandó bármely feudális és aulikus érzelmű főúrnál is. Ugy látszik, hogy Tisza a harcából azt a következtetést akarja levonni, hogy az ő pártja egyszersmind az udvar kizárólagos pártja is. Az ellenzék legfőbb loyális, ő azonban — servilis.

És mialatt ismétlődik a régi történet, mely — mint a magyar nótá — szomorú az Orecy miniszter által felhozott háromszáz esztendő óta; mialatt látjuk, hogy az udvar idegenkedik tőlünk s nem szereti maga körül a magyar szót, magyar arcot és magyar rubát s miután (egy minden kívánságának teljesítésére kész parlament állván rendelkezésére) jelenleg nincs oka magyar udvartartással venni el a szemünk fényét: azalatt feltámad egy másik régi veszedelem, a vallásfelekezettek közötti visszavonás.

És ez utóbbit felkavarta, szítja és hatalmi érdekeire használja fel a kormány. Alázatos felsőházat akarván magának teremteni, harciba keveredik a kath. főpap sággal, mely nem hajlandó a Tisza Kálmán igáját czipelni s ez által felülteti a főpapokat az általuk rég lekantározott és nyugalomba helyezett hatalmi paripára. Érezvén a harcnak kétes kimenetelét, rőpiratokban s lapokban oly lelkiismeretlenül, felkölteni igyekeznek a protestáns hitfelekezeti féltékenységét és igyekeznek ezeket a harciba bevonni. Nem is beszélve arról, hogy a zsidó-kérdést is a Tisza kormány tette azzá, a mivé fejlődött.

És az ország belbékéjét, a felekezettek türelmes egyértetését, a fejedelem és a nemzet zavartalan frigyét azért kellett megbontani, meggyöngíteni, hogy Tisza Kálmán építhessen a romok felett! Minden romból ár csöndesen pihent már medrében, Tisza Kálmán rombolta szét egymásután zsilipjeit! És ha az áradat magában álló helyekig talál felhaggni folyton szilajabbul növekvésében, akkor a segítség késő lesz, holott most, a Tisza Kálmán gyűlölt kormányának eltávolításával helyreállana egy nyugodtabb, gyűlölködéstől mentebb közszellem. Erre kell törekednünk egyesült erővel, mert ez volna a viszonyok javulásának kezdete.

— Országgyűlés. A képviselőház jan. 22-én tartott ülésén folytatta a közoktatási költségvetés általános tárgyalását, s a vita folyamán több érdekes felszólalás volt. Az első szónok, Zimándy Ignác, erősen kikelt az

igen tisztelt kultuszminiszter ellen, a kinek ő „tanítványa az antiszemitizmusban.” Compromittáló adatokkal nem állott elő. Nem fogadja el a költségvetést. Utána Ugron Gábor szólalt fel, s nagyszabású beszédében, melyre tökéletesen ráillenek az utána felszólaló Jokainak magasztaló szavai, a ház általános figyelmé mellett hatalmas szónoki tróvél beszélt a z állam és a z egyház viszonyáról. Rendkívül érdekes közjogi fejtegetései és Schlauch püspök beszéde ellen fölhozott nyomós érvei nagy hatást tettek. Beszéde mind végig magas szónoki niveau-n maradt, s általában Ugron mai sikerét legszebb parlamenti sikerei közé számíthatja. A baloldali élénk eljenzés és hosszantartó helyeslés követte Ugron beszédét, mely után Jokai Mór Lesskő tegnapi támadására reflektált, s ebből az ötletről beszélt a különféle nemzetiségi törekvésekről és a panszlavizmusról, végül kijelentette, hogy elfogadja a költségvetést. A jobboldal élénk helyeslésekkel kísérte Jokai beszédét, mely után öt percznyi szünet volt. A szünet után elsőnek Kiss Albert szólalt fel. Először kritika alá vette a költségvetést, és alapos érveles mellett mutatótt rá a neoktatásnak kirívó hiányaira. Sikertől beszédének végén kijelentette, hogy hozzájárul az Ugron hat. javaslatához, és nem fogadja el a költségvetést. (Egész terjedelmében közöljük a beszédet. Szerk.) Rosta háza Ugronról polemizált. Beszédének végén egy olyan kifejezést használt, a mely miatt a baloldalon haragos ingerültség és nagy zaj támadt, mire azután Rosta háza lehetőleg enyhe értelmezést igyekezett adni a nyilatkozatnak. A költségvetést elfogadta. Végül Komlóssy Ferenc beszélt hosszasan, antiszemitikus irányban. A katolikus autonómia hívének vallotta magát s pártolta Ugron hat. javaslatát, de elfogadta a költségvetést is.

A képviselőház folytatta a vitát a vallás és közoktatási tárca költségvetése fölött. Az első szónok Bessenyei Ernő volt, ki rövid felszólalásában a neptanítók nyugdíjügyét ajánlotta a miniszter figyelmébe, mire Trefort miniszter nyomban megnyugtató választ adott. Ezután Zsilinszky Mihály mondott beszédet, melyben főleg az anabaptisták és nazareusok ügyével foglalkozott.

Következett ezután Trefort miniszternek beszéde, a melyben főleg az alapok és a kath. autonómia kérdésében tett nyilatkozatokat. A következő szónok, Helfy Ignác, néhány detail kérdéssel foglalkozott, utána János János mondott rövid, de igen sikerült beszédet, melynek a kath. autonómia vonatkozó része a szónok papi állásánál fogva kétszeres érdeklődésre tartható számot. Hosszú és nem egy pontban figyelemreméltó beszéddel állt ma elő Hermann Ottó, a kinek az egyetemi tanpénzek aránytalanságáról mondott szavai Szilágyi Dezsőt heves felszólalásra indították. A két szónok közt zajos párbeszéd keletkezett.

Az ülés befejezte előtt Tisza miniszterelnök szólalt fel s reflectált a vita folyamán elmondottakra.

— Zagrabban, a Paukovic-Paviovic ügyben összeült becsületbíróság mindkét fél tanuinak ma nyilatkozatot adott át, melyben kijelenti, hogy addig Paukovic párbajképessége felett nem itélet, mig az illetékes bíróság meg nem állapítja, vajjon a Paukovic ellen emelt írópási vád valóságosan alapszik vagy pusztán rágalom-e. A tanuk e nyilatkozat alapján a további teendők felett tanácskoznai fognak. Az ügy mindamellét elintéztet nyert, mivel Krsnjavi Paukovic helyett megvereke-dett Pauloviccsal. A golyók nem találtak.

— A budapesti egyetem rendes tanárainak fizetése Herman Ottó penteki beszéde szerint 2500 frt, a rendkívülieké 1500 frt, továbbá 400 és 300 frt lakbér. A költsései karuál 1883—4 tanévben a tanpénzek után befolyt jövedelmek a következők voltak: Margó Tivadar kapott 3118 frtot, Than K. 5997, Szabó J. 2627, Kerékgyártó A. 1960, Telfy 442, Hatala 36, Horváth A. 73, Lubrich 322, Hunfalvy J. 126, Vámbery 16, Jurányi 315, Koudor 149, Salamon Ferenc 79, Budencz 96, Eötvös Lóránd 3301, Gyulai Pál 407, Török Emil 639, Lengyel Béla 2165, Hunszlmann 199, Heinrich Gusztáv 250, Torma Károly 10 (Mozgás), Török Aurél 77, Román Sándor 17, Hautken Miksa 13 frtot. Ezek rendes tanárok. A proleárok támaszkodnak a 10 frtra, a nábobok az 5000 re. A rendkívüli tanároknál a legkisebb összeg 16, a legnagyobb 275 forint. A jogi kar tanárai közül (Haljuk!) kapott Hoffman 3114, Sággy 3143, Lechner 4114, Kautz, — a ki felemlítette, hogy ez kinos helyzet, — 4345 forintot. — Az orvosi karuál: Korányi 3112 forintot, —

Balogh Kálmán 3666, Scheuthauer 3726, Lumniczer 3815, Jendrassik 4109, Wagner 5761 frtot. Kimutatja még bizonyos jövedelmek maximumát, melyek a vizsgálatdíjak és szigorlati díjakból folynak be. Ugyanezen évben kapott Apathy 5677, Venczel 6658, Szilágyi Dezső 6627, Vecsey 6647, Hoffmann 6900, Sággy 7015, Schnierer 7276, Pulszky 7223 forintot. Az orvosi illetve filozófiai karuál kap Lehossék 6291, Kovács 6378, Korányi 6670, Vágner 7947, Scheuthauer 8811, Mihákovics 9130, Szabó 10.718, Than K. 10.886 frtot, Balog Kálmán 17.054 frtot.

— Sz. Pétervárról írják, hogy az orosz kormány megszállani készü Quelpart szigetét, ha a Csendes-tenger azo részében más hatalmak oly birtokfoglalásokat tennének, a mi mezevarná a hatalmak ottani egyensúlyát.

— Az angolok győzelme. Jelentik az abukleai források mellől e hó 17 ról: Tegnap Stewart tábornok vezénylete alatt 1200 főnyi angol csapat érkezett az itteni források közelébe. A forrásokot 10.000 főkelő tartotta megszállva. Az angolok ma reggel négy órában nyomultak elő a főkelők ellen. Az ellenségnek gyors rohammal sikerült a négy óráig néhány pillanatra átörnie, de az ismét megalakítottván, az angolok pusztító tüzelést indítottak meg. A főkelők végül visszavonultak 1200 halott és sebesült hátrahagyásával. Az angolok vesztesége holtakban 9 tiszt és 65 közember, sebesültekben 9 tiszt és 85 közember. Stewart tábornok alól kilőtték a lovat. Az angolok elfoglalták a forrásokot. Stewart tábornok haladéktalanul Metamumba nyomult elő.

— A lengyelek ellen. A szentpétervári hivatalos lap a czár rendeletét közli, mely szerint Podoliában, Wolhyniában s a kiev, kovnoi, grodnoi, vitebski, mohilevi és miuski kormányzóságokban polgári tulajdont képező földbirtokot lengyel származásu egyének részére tilos eladni vagy elzálogosítani; a részvénytársulatok és szövetkezetek pedig ezentul csak 200 desszjatin terjedelmű földbirtokot szerzhethetnek.

Csödök és váltók.

A „Budapesti Közöny”-ben közzétett csödhirdetmények szerint hazánkban az elmúlt év alatt összesen 360 csödeset fordult elő, tehát az évnek majdnem minden napjára esett egy-egy csöd. Érdekes a kép, melyet nyerünk, ha tekintjük a csödeket vidékenként illetőleg azon törvényeszek szerint, melynek területén az egyes csödök nyitattak.

Ezt téven úgy találjuk, hogy Budapestén az elmúlt év alatt 54 csödeset fordult elő, melyek közül 37 esetben — a meennyiben bejegyzott kereskedőzről volt szó — a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvénysek, és 17 esetben — mert be nem jegyzett kereskedőz volt a budapesti e. f. kir. törvénysek előtt nyitattott meg a csöd. A pestvidéki törvénysek az elmúlt évben csak egyetlen egy csödöt rendelt el.

A budapesti kereskedelmi és váltótörvénysek után a szabadkai törvénysek volt az, mely területén a legtöbbször rendelte el a csödöt t. i. 21 esetben. Közvetlen utána sorakozik a szegedi törvénysek 20 csödesettel és — mint már jeleztük volt — a budapesti e. f. kir. törvénysek 17 csödesettel. A pozsonyi törvénysek előtt 13 esetben nyitattott meg a csöd, míg a debreczeni és szegszárdi törvénysek előtt egyenként 12 esetben.

A pécsi törvénysek 11 esetben rendelt el csödöt, a miskolci és szatmár-németi törvénysek 9 esetben, a nagyváradi, nyiregyházi és kaposvári törvénysek 8 esetben, a veszprémi, a fehértéplomi, a temesvári és gyulafehérvári törvénysek 7 esetben, az aradi, az egri, a brassói, a győri, a székesfehérvári, a békés-gyulai és szombathelyi törvénysek 6 esetben, a beregszászi, a karczagi, a komáromi, az ujvidéki a s. a. -ujhelyi, a nagybecskerekői és nyitrai törvénysek 5 esetben; a soproni, a kassai, a zala-egerszegi a dévai és kolozsvári törvénysek 4 esetben; a deési, a fumei, a trencsényi, a pancsovai, a nagykiindai, a besztercezi, a lugosi és az aranyosmaróthi törvénysek 3 esetben; a marosvásárhelyi, a zombori, a rózsahegyi és a nagykanizsai törvénysek 2 esetben, végül a kézdívasárhelyi, a nagyszabenyi, a jászberényi, az erzsébetvárosi, a zágrábi, a löcsei a sz. udvarhelyi, a rimaszombati, a zilahi, a máramaros szigetih, az eperjesi, a nagyszabenyi és a pestvidéki törvénysek 1—1 esetben rendelték el a csödöt.

Nyolcz törvénysek területén az elmúlt év alatt egyetlen egy csödeset sem fordult elő és ezek a következők: a balassagyarmati, a besztercebányai, a csikszeredai, az ipolysági, a kalocsai, a karánsebesi a kecskeméti és a tordai törvénysek.

A mi a közadosokat illeti, 54 esetben társas czég, 306 esetben pedig csupán egyes kereskedők ellen nyitattott meg a csöd.

Nem kevésbé érdekes képet nyújt a budapesti kir. keresk. és váltótörvényseknek kimutatása az 1884. váltókeresetekről.

És e kimutatás meg fog győzni mindenkit ama megmérhetetlen pusztításokról, melyeket a váltóval való élés, vagy ha úgy tetszik, visszaélés, keresk. körökben okoz, melyeknél a váltó, lehet, hogy a pillanatnyi szükségesen segít, de bizonyos, hogy a legtöbb esetben örökké orvosolhatlan károkat és teljes vagyoni romlást okoz.

Kereskedők ellen a törvényeszeknél tavaly 6140 esetben adatott be kereset, 3.414.156 frt és 36 kr. összeg erejéig. Az ország e központi váltóbírószággal a kereskedők után következőnek mindjárt a földbirtokosok; az esetek száma itt 1468, az összegé 1.554.142 frt 67 kr. Szomorú találó adat a váltóképesség megszorítása mellett.

De ha a földbirtokosok ellen indított váltókeresetek számát — írja a P. N. — a perelt váltók értékével vetjük össze, első pillanatra szembe ötlök, hogy az arány itt egyszerre megfordulva jelentkezik a főösszegekben, s egy-egy keresetre a földbirtokosoknál több mint kétszer annyi váltóke esik, a kereskedőknél. És ez a méltán ijesztő arány még félelmetesebb színben fog feltűnni, ha meggondoljuk, hogy a földbirtokosok legnagyobb része előbb már a vidéki pénzintézeteknél, vagy egyéb vidéki pénzadónál meríti ki teljes hitelét, azon váltók legnagyobb része, mely a fővárosban pereltetik földbirtokosok ellen, jó részben uszorás kezekben volt elhelyezve, s valószínűleg igen csekély kvótája ezen összegnek az, mely fővárosi pénzintézetek által lón elfogadva. De még ha az utóbbi váltók szerepelének is nagyobb számban a budapesti váltóbírószágnál indított keresetekben, akkor is szomorú képet mutatják a fentebbi számok azon lesújtó vagyoni hanyatlásnak, mely a magyar gazdaközönség körében tapasztalható, mely ellen csak a fővárosban és csak egy évben több mint másfél millió értékű váltó jut a bíróság kezébe, körülbelül egyértelmű azzal, hogy csak a fővárosi váltóbírószághatározata alapján legalább is ily értékű ingatlan kerül árverésre. Mert ha nem minden váltóper végződik is árveréssel, a kisebb összeg erejéig elrendelt árverés rendszeren a váltókeknél sokkal nagyobb értékű ingatlanok dobra kerülésével jár karöltve!

A pisztoly.

Debreczen, jan. 24.

(r. e.) Napról napra olvasunk, vagy hallunk eseteket, a melyekben két fiatal urnak (nem személyekről, hanem társadalmi kérdésekről beszélünk) — valami ügyért . . . párbajra, — még pedig nem egyszer pisztolypárbajra kell szállania. Rendesen akad négy másik fiatal ur, a kik az élet-halál kérdése felett tanácsot ülnek s bizonyára egész szabályszerűen engedik, hogy feleik egy-mást, egy-egy husz éves, reményteljes étellel együtt a más világra expedialják.

Ezek a gyermek-párbajok rendesen megdöbbentőleg hatnak e sorok írójára. Volt alkalmam évek előtt, még mint a budapesti aranyos ifjuság egyik tagjának részt venni egy ilyen komoly komédiában. Felig gyermekésszel, de borzasztó komolyan vitt már ő is ily tárgyalásokat, a melyekben a gyermek utánozza a felnőtteket, a felnőttek egy megbocáthatatlan rögeszméjében. Egy ilyen eset annyira hű utánzata volt a felnőttek ügyeinek, hogy egy szegény jó fiu csaknem belehalt. Golyót kapott a mellébe, pedig mi — a szekundások, bár minden formalitást igyekeztek megtartani, előre számítottunk a kibékülési lakomára. Tragédiát nem vártak. És soha, soha se lehet elfelejteni azt a két órát, a mely alatt e sorok írója a párbaj színhelyéről a budapesti kliukára szállította a haladoklót. Soha sem lehet elfelejtenie azt a perczet, a melyben a kétségbeesett szülők számon kérték gyermekök életét. Üldözte a kép sokáig és nem is hagyja el soha többé; a »Pesti Napló» mult decz. 28. számában ez az eset és személyzete szolgáltatják »Az arany ifjuság» című vers részleteit, melyben a gyermek-párbajok és a párbaj mánia ostoroztatnak. E sorok írója pedig nem egyszer szerette meg ily párbajok maradó nyomát. De ha visszagondol arra, hogy félig vakon hányszor kel-

lett életét kockára vetni pusztá semmiségéért: kedve volna kárpótlást, fájdalom-díjat követelni ettől az eszeveszett társadalomtól.

Nem látják-e a fiatal urak, hogy a párbajozás ma már nem komoly dolog. Még csak nem is bátorság jele, mert imé, bizonyos fajok, foglalkozások és kasztok emberei, a melyeknek átlagos jellemvonásúal eddig nem tartott a bátorság, minden tartózkodás nélkül sikra szállanak, hogy maguknak ily olcsó módon szerezzék meg a lovagiaság híreit! Verekszik ma mindenki, még az elemi iskolás gyerek is, felöltött és komoly ember bizonyára kerül már azokat az alkalmakat, a melyeknek párbaj a vége.

A kardforgatás nemes foglalkozás. Ha már párbajozni kell, méltóztassanak egymást jól megszabdalni. Egy kis emléke a homlokodon jól áll. Udvariások, tánczok alkalmával még előnyös is lehet. De pisztolyra menni s ezt megengedni 19-20 éves ifjaknak, pisztolyra egy bálj affairs, egy gondatlanul kimondott szó, vagy akármilyen is szeles e világon — ez lelketlenség, a szülői íránt. A pisztolyosok esetében nem talál, de ha talál — akkor legtöbb esetben ő. S mikor a szegény félrevezetett, a társadalom álbecsvágya által megvesztegetett gyermek, a buta golyó által találva öszserogy és elszakad egyszerre az arany fonál, mely őt — ifjuságában, reményeiben, képességeiben gazdagon — az élethez kötötte: a segédkedő könnyelmű gyermekek előtt vádnak maradjon meg ez a kép örökkön-örökké s gondoljanak a kétségbeesett szülők átkaira is!

De hát a párbajt kerülni is lehet. A tanárok is bujjanak ki a szobatudóság sutijából. Magasztosabb eszmék körébe rég nem vonják már az ifjuságot. Társadalmilag nem foglalkoznak vele. Pedig e részben is teendő vár rajuk, mely nem csupán az utólagos büntetés megszabásából álljon. Egyetemeken, akademiákon alakítsassék az ifjuság körében s a tanárok kezdeményezésére s egy-egy népszerű tanár vezetésével — becsületbíró, a mely elé legyen terjesztendő minden oly eset, a mely lovagias elintéztést kíván. — Maga az ifjuság pedig legyen modorában sima, előkevény: ezáltal az öszszelkötések legtöbbszőr előfordulókát elenyésztesse. Kerülje az u. n. s t e n k e r e k e t: „rossz firmákat” a kiknek könnyű henczgni — mert könnyvet, tollat soha és csakis kardot forgatott mindig a kezében. Csuklóját képezte ki és nem az agyát. És a mi földol, ne feledjék ok, a 18-20 éves ifjak, tanulók, hogy ok most a társadalomnak meg csak előcsarnokában állnak; ne vessék kockára életüket addig, mielőtt a hazáért, az emberiségért tettek volna valamit, mielőtt még tulajdonképen éltek volna!

A társadalom is meghallhatná végre azt a jaj szót, melyet a párbaj járvány által árkvákká, özvegyekké, koldusokká tett szerencsétlenek

hangoztatnak. S ha a komoly társadalom magát nem tekintni, megdöbbenhetne a felett, hogy imé megmetyézte a gyermekeket s bal-fogásaival ezeket kergeti már a romlásba, a halálba. A törvényhozó, ki büntetést szab a párbajozóra és maga is párbajoz; a bíró a ki előtt törvény fekszik s azt még sem alkalmazza; a király, a ki kegyelmet ad a párbajozónak, mikor a párbaj már-már ugy pusztit, mint egy dögvészt baj... s mindezek felett a tekintélyes s a jellem és becsület dolgában feghdelten társadalom lássanak hozzá azon baj orvoslásához, melynek eddig el-mérgesítésén működtek közre! Valóban oda jutunk, hogy egy-egy városban tíz jó vivő öszszeszevetkezik és rémuralmat fog gyakorolni a társadalom, a magán és nyilvános élet minden terén!

HUSZÁR ADOLF.

1843-1885.

Huszár Adolf, a zseniális magyar szobrász, az Eötvös, Petőfi s Bem-szobrok alkotója, a Deák Ferencz és a 13 vértanu-szobor tervezője csütörtökre virradó éjjelel hirtelen meghalt. Kipótolhatlan nagy vesztesége ez művészetünknek; a balcsillagzat, mely a magyar szobrászok felett uralg, a magyar szobrászat egyik legkitünőbb képviselőjét is utolerte.

Férfi kora virágában állott, nagy műveket alkotva és tervezve. A halál varatlanul, hirtelen munkássága delén suttotta le. Este még mulatott barátaival másnap legelső öszszeszevetés folytán meggyalulva lelétek. Az ily régi haláleset mindig megrázólag tüneti ely az emberi számítás hiabavalóságát! Szerencsés, ki, mint Huszár, már oly műveket hagyhat hátra, melyek nevet, alkotó erejét megővő az enyészettől. Huszár Besztercebányán született s hosszas küzdés után érte el sikereit. Első tanítója a becsi Frenkorn volt. Emléket megörökítik eddigi művei is. S mily fényes alkotásokat varhatunk tőle meg ezután, tőle, ki ugyszólván duzzadt a férfias erőteljűtől és munkakedvtől.

Huszár vesőjét az Eötvös-, Petőfi- és Bem-szobrok hirdetik. A legutóbbi időkben őt teljesen a Deák-szobor foglalkoztatta. E monumentális nagy mű, Deák úlo főalakjával, melyhez hasonló — mint ő maga büszkedve emlegette — nincs egyetlen egy is a kontinensen. Órákhozast emelte a nagy ülőalkot, mely gipszből mintázva már teljesen elkészült az öntés alá. S miután a Deák-szoborbizottság december havi ülésében az öntés iránt intézkedett is, Huszár nyugodtan remélte, hogy 1886-ban már ott állhat az ércszobor a Ferencz József-téren kijelölt helyen. A főalakot környező négy allegorikus szobor, melyek az „Állambölcsesség”, „Kiegyezés”, „Igazság” és „Honszeretet” jelképes alakjai, szintén készek már s a „Honszeretet” közülök már öntés alatt is van. E nagy mű mellett párhuzamosan dolgozott az aradi vértanuk szobráin is, melynek főalakját, „Pannoniá-t” már szintén befejezte. A szobor derekára jövő 13 vértanu domborművű mellszobraihoz ez év folyamán akart hozzáfogni.

Utolsó művei egyike volt Volkmann Róbert elhunyt zeneszerzőnk nellszobra, míg utolsó nagy művével, a „Venus és Amor”-ral már nem készülhetett el. E szobor mintája

kész s márványban való nagyolás végett jelenleg Flórenczben van. E művet, melyet Zichy Jenő gróf előzetesen megvásárolt, az orsz. kiállításra szánta a művész. Huszár Adolfban a mintarajztanoda egyik legkitünőbb tanárát, tanítványai a legjobb mestert vezették el; a nemzeti elhunytban nagy alkotó művészet gyászolja. Béke poraival!

Helyi hírek.

* A függetlenségi párt bálja február 14-én tartatik meg a „Korona” vendéglő táncztermében, a melyre a kiküldött rendezőség mindent elkövet, hogy méltó társa legyen a függetlenségi kör báljának, mely minden tekintetben sikerült volt. A meghívók a napokban fognak szétküldetni. Előre is felhívjuk polgártársaink figyelmét pártunk eme mulatságára, mely biztos reménységünk szerint régi jó hírnevnek most is meg fog felelni. — Valószínű, hogy néhány budapesti és vidéki vendégeink is megtisztelik balunkat látogatással.

* Paulay Ede, a nemzeti színház igazgatója, Madáchnak a itala színre alkalmazott „Ember tragédiájá”-nak városunkban való első előadását megtekintendő a ma délutáni vonattal váratik városunkba. A vonattal a színház tagjai, élőkön Krecsányi színházgáttal fogadják. Kint lesz Papp Ferencz vár. főjegyző, mint a színház bizottság elnöke és Komlóssy Arthur, a színi egyesület elnöke, Paulai társaságban lesz sógora Adorján (Weisz) Sándor, a „Nemzet” belmunkatársa, mivel együtt a „Bika” színdarabja fog szállani. Ugyancsak a „Bika” színdarabja fog szállani. Ugyancsak a „Bika” színdarabja fog szállani. Ugyancsak a „Bika” színdarabja fog szállani.

* A felolvasó kör 10-ik estélye e hó 22-én tartatik meg — mondani sem kell tán, hogy nagy számu közönség dlött. Ugy látszik divattá vált városunkban a felolvasó kör estélyeit látogatni s óhajtuk, hogy e divat ne is változzék. — Ez este Domokos Kálmán, gazdasági intézeti igazgató tanár ur tartott értekezést ily cím alatt: „Nehány szó a képző-művészetekről s a klasszikus görög stíl.” Értekezése, bármily tartalomdus volt is, kifárasztotta a halgatóság figyelmét, mert az előre jelzett 5 negyedóra helyett 2 óra hosszat tartott! Kár, hogy a hosszú bevezetést, melyben a képző-művészetek, különösen az építészet történetét ismertette, rövidre nem szabta az felolvasó tanár ur, — ez esetben a siker bizonyára nagyobb lett volna. A képző-művészetek történetéről áttért a klasszikus görög stíl ismertetésére s hosszasan fejtegette a jóniai és dóziai és korinthisz oszlopok közötti különbséget. Értekezését rajzokkal és mintákkal illusztrálta s végül nagyító üvegen megmutogatta a görög építészet legszebb maradványait. — E képek többnyire igen sikerültek voltak s a közönség nem is fukarkodott elismerésének zajos tapsokkal kifejezést adni.

* A ker. testület házalajpa javára rendezendő tombola-estély alkalmából a napokban ülést tartott, melyen az egyes szakköztségek következőképen alakították meg: Végrehajtó bizottság tagjai; elnök: Szepessy Antal; Szeszina Lajos, Kardos László, Zádor Lajos, Stenczinger Károly, Szabó Kálmán, Tóth Gyula, Mayer Ferencz, dr. Király Ferencz, Propper N. János, Biedermann I.

Stern József, Jánossy József, Erber Vilmos, Weszter István, dr. Szántó Sámuel, Varga Lajos, Geréb Fülöp, ifju Csanak József, Berger Henrik, Feisl Károly, Bechert Manó, Benyács Emil, Aron Manó, Rochlitz Arthur, Beke László, Kaszanyiczky Endre, Falk Lajos, Szojka Gyula urak; a tombola rendező bizottság tagjai: Zádor Lajos, Propper N. János, Kövy Lajos, Des Combes Henrik, Schwarz Gy. urak; a tombola-alap gyűjtésére: Kardos L. és Zádor L. urak lettek felkérve, kik is a gyűjtővel felkeresik a kereskedő-osztály t. tagjait és barátait s adományait a jótékony cél iránti tekintéssel köszönettel átveendik és hirtálpilag nyugtázni fogják; a tombolatárgyak beszerzésével megbizattak: Kardos László, Zádor Lajos, Beszterczey Károly urak; a tánczestély főrendezője Zádor Lajos ur, pénztárnok Stenczinger Károly és Beszterczey Károly urak; a bizottság jegyzője Propper N. János.

* A h. bősörményi takarékpénztár igazgatósága, a takarékpénztárnál jótékony célokra éveken át gyűjtött pénzalap megosztása alkalmával, a bősörményi ev. ref. egyháznak iskola-építésre 9000 frtot, a g. kat. egyháznak iskolai szűkegleteinek fedezésére alapítványképen 1000 frtot, és ipariskolai czelokra 250 frtot vagyis összesen 10.250 frtot adományozott; továbbá nemes Tarr András elhalt b. u. városi lakos és életben levő özvegy szü. Harangi Zsuzsanna, mintegy 50.000 frt értékű vagyonukat alapítványképen a balmaz magyar-újvárosi ev. ref. egyházhöz tartozó vagyonulau árva és szegény sorsu fiu- és leánygyermek neveletésére adták át. Mi is azzal hozzák közüdmásra, hogy a vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter nevezett takarékpénztári igazgatóságnak, és özv. Tarr András-nak, a tanügy érdekent tanusított és kiváló emberbaráti áldozatkészségükért elismerő köszönetet nyilváníttotta.

* Színház. „A z ember tragédiájá”-nak főpróbája tegnap este tartatik meg s minden jós tehetség nélkül előre is kimondhatjuk, hogy Madách ezen örökszép műve nek nálunk is nagy leend a színpadi hatása. Miután a próba nem képezheti bírálat tárgyát, az egyes szereplők játékáról ez alkalommal nem szólnuk, részletesebben csupán azt jegyezzük meg, hogy a szereplők mindnyajan gondosan tanulmányozták szerepeiket s a sikert ezen oldalról is biztosítva látjuk. A főszereplők A bonyi (Ádám), Kissné (Éva), Halmái (Lucifer) igen sikerült alakítást mutattak be, s Bonyiának alakítása leginkább a Danton szerepében emelkedett fel. A francia forradalom riadó csatadala: a „Marsailles-i” gyűjtő hatást gyakorolt, e jelenet a műnek, mint színdarabnak, a fenyoptja. — Mind a díszletek meg nincsenek készen, de pazar fényel állítottak ki. Különösen hatalmasak voltak a menyország, az egyiptomi gula, Athen látképe (bár az Akropolis nem val éppen történelmi hűségre), s az eszükim tájkép. — Az öltözöket illetőleg megjegyezzük, hogy a katonaság ruházata nem történelmi, mivel Mil-tiades korában (kr. e. V-ik század) egészen más volt ez, mint Tancréd korában (kr. u. XIII-ik század). — A darab zenéje szintén igen szép, — a színházi zenekar a katonai zene kar tagjaival van kiegészítve. — A próbát mintegy 60-70 főből álló közönség nézte végig.

* Nyomorban sínlódó szegény családra hívjuk fel a jószívű emberek figyelmét. Pávai G. csapó u. külvárosi (3016. sz. a.) lakos nejével s két gyermekével fűtetlen szobában beteg

vetreng s nincs egy házy Károly orvomeglátogatta, azt írta, mert ő ez a csapó bizonyára sokan fogynak enyhítéshez közevitjük.

* A függetlenségi párt bálján öszszeszevetés tartatik február 14-én a „Korona” vendéglő táncztermében. Résztvevők: B. Nagy Csórián József 1. Alföldi Balint 50 kr. Kulcsár János 1. Koma János Kovács József 1. Birtó János 1. Vértesszentgyörgyi István 1. Csűrökdi István 1. Mihály 1. Pongor Keszev István 1. Szabó László 1. Dr. Ozory 1. Gere Mihály 1. János 1. Szőke Ferencz 1. János 1. Keszev Mihály 1. Kerekes György 1. Gáspár Imre 1. Major Legányi Gyula 2. Székely Szabó József 1. Májay Ferencz 1. Károly 2. Szabó Lajos Ungvári András 1. Nagy József 1. Liptó 10. Klein János Sebes György 2. Szabó 2., öszszes felülfizetés.

* Ö. T. Köszönet czukorgár részvénygyűlése a debreczeni nek 10 forintot adományában hálás köszönetrezen, 1885. január 2. pénztárnok.

* Nyilt köszönet 10-én rendezett val a joghalgatók segélyeztek: Gróf Degler Irma 50 frt, Gazdasági Gyula 10 frt, Scheer Benó 10 frt, mós Balint 5 frt, özv. 5 frt, Gerzon Ödön 5 frt, Szilágyi Imre 5 frt, Szabó Lajos 5 frt, Dr. arany, Fráter Gyulán Hegyi Mihályné 3 frt, Kovács Sándor 3 frt, Liszka Sándor 3 frt, Szabó Gyula 3 frt, Borsos Ferencz 2 frt, Balogh Sámuel 2 frt, Szabó Kálmán 2 frt, S néz) 2 frt, Tóby István 1 frt, Fráter Beláné (E. bauer huszár kapitány) 1 frt, Komlóssy Dező 1 frt, N. N. 1 frt, Vado adományaitok a fentiek fogadják az egyesület Debreczen, 1885. jan. egyesületi elnök.

* Bort helyett petre előtt történi városunk épületén, egy jó barát látogatni, midőn utóbb szerepelt ott, csupa e rászági érzetből egyik által 1/2 liter bort hoz

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

BYRON.

(Vajda Jánosnak „Don Juan” megjelenése alkalmából.)

Egész életében bámult s üldözött volt, Szabad, nagy szellem rablélek közt holt; A szenvedésnek roppant virtuóza, Ki — míg szívében egy élő pokol, Mig minden étkét titkos könnye szózza — Dallal büvöl s kacagva haldokol.

Olvasd! Előtted pattan lelke zára, Csak te lehetsz e mély tenger búrara, Oly híven mint te, át nem érzi más, Hogy e törpék közt bolygó óriás, Kinek könnyében ten könnyed ragyog: Miért volt oly nagy és oly elhagyott!

Ábrányi Emil.*

Azok az „elite bálók.”

(A fővárosból.)

Budapest már keletkezésekor nagy város volt, de még mostanig sem vált nagy várossá, noha lakosainak száma a legutóbbi kimutatás szerint — meghaladja a 412 ezer számot. Az ötvenes évek elején Bécsnek (az elő-helyeseket nem sorolva hozzá) csak 400 ezer lakosa volt, mégis nagyváros számba ment és bizonyára teljesen indokolva. Mi e különbség oka? Bécs akkor is székhelye volt a monarchia külügyészségének, Budapest pedig ma sem az; Bécsnek már akkor is tekintélyes, gazdag külföldiekből álló társaságok voltak; Budapest ma sem bír azokkal; a „blae Do-

* Ezen költeményt lapunknak a jeles költő Byron „Don Juan”-jának által eszközölt remek fordításának alkalmából írta. Szerk.

nau” keskeny folyam-ága mellé épült osztrák főváros ritka múkincsei akkor éppugy vonzótták a pénzes idegeneket, miként most; a „szőke Duna” két partján elterülő magyar főváros. Egyedül az Eszterházy-képtár kiválóbb festményeiben bír oly múkincsekkel, melyek páratlanul állanak a világon; ezt pedig kevéssélik a pénzes idegenek, ezeknek kedveért nem rándulnak le hozzáik, tehát mert nem külügyéri székhely, nem bír nemzetközi társaságokkal, nincsenek nagyobbszámú páratlan múkincsei, azért nem nagy város Budapest; noha több lakosa van, mint Brüsszelnak, Kopenhágának, Stockholmnak, Romának stb., melyek pedig valódi nagyvárosok.

Valamely város nagyvárosi volta leginkább a farsang és a tavaszi löversenyek alkalmából nyilvánul. Hazánk fővárosának mind farsangja, mind tavaszi löverseny-hete távolról sem nagyvárosiak. Azon időkről midőn Budapest az 50-es évek Budájából, Pestjéből, Ó-Budájából és Kőbányájából állott, a főváros most működő ifjabb írói nemzedékéből vajmi kevesen tudnak részletesebb társadalmi adatokat s így csaknem különösen hangzik az illetők előtt, ha azt állítjuk, hogy az akkori farsangok fölötté állottak a mostaniaknak. Az akkori farsangok! Pedig azon szomorú években a politikai elnyomatás, sőt önkény orgiákat üt P-sten. Azért említtük csak Pestet, mert Budának akkor volt tényezőként szereplő társadalmi élete: Ó-Buda és Kőbánya pedig nem voltak városok tekinthetők.

Az akkori pesti farsang! Protzman rendőrfőnök oly békebe verte a farsangot, hogy megtöltötte, miszerint kedden és pénteken zártkörű nyilvános tánczvigalmat rendezének, mert azok bőjti napok; de hétfőn és csütörtökön sem tarthattak tánczvigalmakat, mert tilos volt a bőjti napokba „beletánczolni”: maradt tehát a hét napjaiból szerda, szombat és vasárnap. No de e három nap is elég volt a farsang zártkörű nyilvános tánczvigalmának megtarthatására; mert volt olyan év is, mikor

az „urak bálján” kívül más tánczvigalom nem tartottat. Az „ifju urak bálja” nem minden évben lón rendezve; jogász-bálról pedig csak szó sem volt évek során; meg kevésbé orvos, — vagy pedig bálósz-bálról.

Tehát bálókat voltaképen csak kis számban rendeztek ugyan, de azok öszszegyűjtötték mind-azokat, kiknek akár születésük, akár pedig társadalmi állásuk következtében joguk volt a bál meghívókra. A születési arisztokrácia akkor oly kis számu volt Pesten, hogy tagjai nem rendezhettek volna maguk közt sikerült tánczvigalmat; de bálózni akarván, teljes számban jelentek meg az „urak báljain.”

Azon tánczvigalmak részvevényekre voltak alapítva; még pedig oly szerfölött olcsó részvevényekre, — 3-4 bál családi jegye csak néhány forint volt, — hogy a jelenlegi bálrendező bizottságok nem bírájk felogni, miként lehetett oly kevés pénzből oly fényes tánczvigalmakat tartani. A bevételi fölösleg (pedig fölülfizetés nem szerepelt) a nemzeti színház nyugdíj-alapjára lón adományozva.

Azok voltak az igazi z á r t k ö r ű b á l o k; akit a bizottság titkos szavazásakor nem méltatott meghívóra, az, ha mindent követ megmozdított is, nem bírt beletipt-jegyre szert tenni. A hírlapok báludatói társai akkor igazán szellemesek voltak e kit sem sértettek ügyetlen jelzők által. Persze! akkor az újdonszat nem állott nagyrészt botrányhajtásból; sőt óvakodott meg a nevek közlésétől is; akkor még nem eltűnt valódi „keleti élet”; azaz magánügyeket nem tárgyaltak a hírlapok hasábjain, ami egyenlő a keleti k utcazi eleve: az iparos műhelye, a kávéház, némely iskola stb. az utcáik közönsége előtt tárva-nyitva áll.

Az akkori tánczvigalmaknak rendszeren csak egy, ritkán két-három bálkirálynője volt (persze! voltaképen csak egy lehet); napjainkban szűrfölött leszállott becsuk, értékük: tízevel, huszával, felszázával kerülnek a hírlapok hasábjaira. Mint bálkirálynők akkor legfőbb-ször Orczy Sarolta báróné és Bajza

Lenke szerepeltek; az elsőnek legidősb fia, Gyürky Pál gróf most szavazott először a ferendiházban; az utóbbi pedig, Beniczky Ferencz, most szavazott először, mint tag a Klsfaludyt-társaság Alésben. Bizony azok régi, régi idők!

Azon időben Albrecht főherczeg és neje Hildegerd főherczegasszony udvart tartottak Budán; Orczy Saroltának családai okokból elkellett járnia az ottani udvari bálokra, miután azonban azok éjfel után csakhamar véget értek, gyakran megtörtént, hogy mintegy folytatásul pesti tánczvigalmot fejezte be a báléjt. Az arisztokrácia több nő tagja azonban nem volt hivatalos az udvari bálokra; persze! tudta a főudvarmester, hogy nem fogadták volna el a meghívást; ezek közt tartoztak: Bathányi Emma grófné, az akkori legszebb szőke leány, Dégenfeld Anna grófné, később Bathányi Ilona grófné stb. Az első a mostani legifjabb főispán anyja, a második Odessalchy Gyula herczeg neje, a harmadik pedig Keglevich Béla gróf neje volt, kitől elváltan, Beniczky Gáborhoz ment nőül.

A hatvanas években a tüntetés az udvar ellen bátrabb volt; egyik műteytemi bárapl, melynek Keglevich Béla grófné volt házi-asszonya, (akkor még e jó magyar szót használták), az épen Budán tartózkodott császári udvar tisztviselői számára nem küldötték beletipt-jegyeket.

Akkor történt meg az is, hogy egy napon előlék részvevény-tánczvigalomra, melyre ezüstöt és porcellánt néhai Karolyi György gróf és özvegy Csekovics Jánosné grófné kölcsönöztek; közvetlenül a bál kezdete előtt vitették el a nevezettek azokat: mert a rendezőség megtagadta az udvar tisztviselői számára kéz a l a t t k é r t beletipt-jegyeket. Az a bál kissé üres volt tehát; de Odessalchy herczegné és nővérei a Dégenfeld grófnők, Keglevich Béla grófné s elvtársaik, annál kedélyesebbnek tartották az „ellenzéki tánczvigalmat.”

Különös! haladás helyett hanyatlást kell

megállapitunk tánczvig időkben lehetetlenség magán-négyes alakulni miként az a legutóbbi. Azon időkben még ha így nem nyújtottak a hási virág-bokrétát, mely Azon időkben nem kökárhoztatandó pazarlást ki főzer-táncz jelenyek az urak igyekeztek m mig ma...

Zártkörű tánczvig nem nagy város: azért s z á m o s nyilvános zárde már igen nagy város nevezett elite báljai evró. Az öszze nem illő tá meg a legügyesebb bál s i k e r e s e n egy ka tehát ily szísi-fuzsi mu s igyekezett. A nagy v zanak a mi elite báljainból vaskarikák; mert az nevétségessé teszi a stereotyp „hirdetése:” „kaptak meghívást stb.” M közönséges „fizetett be mert ez tény, csakis az hogy a serdülő leánykák tánczvigalmu a tíz főras jelenésük által „leereszk kához külön négyest a mert a szűies tisztaság keznyujtas is beszenyezt keztüi földi.

A tavalyi jogászbál volt; de azért az „elite” megszámlálvák Budapest bálókat (a szó valódi e eltemetettekhez sorolhatj a Fröbel-nőgyelet áizáro Budapest közel áll ros legyen; mint ilyenek változni. Sze

retreng s nincs egy betevő falatjuk! — Ujratávval egyetembe elfogyasza. Ez alatt egy harmadik barátja is elérkezett látogatába. Közben a fél liter állítólag bort elhozták. A szíves vendégszerető házigazda fogja az üveget és minden legkisebb sejtelmé nélkül az előre elkészített három metszett kis boros pohárba töltögetvén, felhívja két vendégbarátját — kik éppen felre húzóva mely beszélgetésbe voltak merülve, — hogy kocziintanak vele. Ezek engedve kérésének minden habozás nélkül poharat emeltek és kezdtek volna üriteni, — de alig ittak pár kortyot, — midőn érezték, hogy a poharban petroleum van. Képzelték a nagy ijedelem a barátok közt, de főleg a desperató a házigazdnál, ki remülve futott rögtön kérdezni, hogy mikép történt a feltevért. Az illető közeg rosszul értette a kapott parancsot, a mennyiben bor helyett petroleumot hozott.

* A függetlenségi kör f. hó 17 én megtartott bálján összesen 449 jegy kelt el 1 forintjával. Felülvezetett a következő résztvevők: B. Nagy János ur 2 fr. N. N. 1. Csórián József 1. Alföldi Gábor 1. Kerekgyárod Bálint 50 kr. Kulcsár József 1. Harsányi Sándor 1. Koma János 1. Csobán József 1. V. Kovács József 1. Birinyi Ferenczné 50 kr. Bihari János 1. Vértési Lajos 1. Kertész Mihály 1. Csürkői István 20 kr. N. N. 50 kr. Öry Mihály 1. Pongor István 1. Zöld István 1. Keszei István 1. Sarkadi István 1. Bóniz László 1. Dr. Ozory István 2. Prém Ferenc 1. Gere Mihály 1. Kovács Lajos 1. Biro Lajos 1. Szóke Ferenc 1. Ormós József 1. Kovács János 1. Keszei József 2. Czeglédi Mihály 1. Kerekes György 1. Kovács Ferenc 1. Gáspár Imre 1. Major Mihály 1. N. N. 1. Dr. Legányi Gyula 2. Futó Mihály tanár 1. Dr. Szikszay Szabó József 2. Somogyi Pál tanár 1. Májér Ferenc 1. Gal Elek 1. Dr. Szántay Károly 2. Szabó Lajos 1. Ifj. Kuczik Gábor 1. Ungvári András 1. Nagy Pál tanár 1 forint, Nagy József 1 forint, N. N. 2., Jónász Lipót 10. Klein János 1. Dr. Kocz Károly 1. Sebes György 2. Szóke István 2. Bácsi László 2., összes felülvezetés: 72 forint 70 kr.

* Ő. T. Köszönetnyilvánítás. A debreczeni cukorgyár részvénytársulat tekintetes közgyűlése a debreczeni önkéntes tűzoltó egyletnek 10 forintot adományozott, melyet az egylet nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. Debreczen, 1885. január 23. Tikos István, egylet pénztárnok.

* Nyílt köszönet. Az 1885. január 10-én rendezett jogászbál alkalommal a joghallgatók segítő egyesülete javára felülvezetett: Graf Degenfeld Józsefné Szilassy Irma 50 frt, Gazdászbál bizottság 20 frt, Rácz Gyula 10 frt, Sesztina Lajos 10 frt, Dr. Scheer Benő 10 frt, Révész Bálint 6 frt, Ármós Bálint 5 frt, özv. Balkó Jánosné (Almosd) 5 frt, Gerzon Odón 5 frt, Márk Endre 5 frt, Szilágyi Imre 5 frt, Szilágyi Károly 5 frt, Szabó Lajos 5 frt, Dr. Medve Kálmán 1 drb. arany, Fráter Gyuláné (Vertes) 4 frt, özv. Hegyi Mihályné 3 frt, Geiger Dezső 3 frt, Dr. Kovács Sándor 3 frt, Dr. Karsa István 3 frt, Liszka Nándor 3 frt, Révész Kálmán 3 frt, Szabó Gyula 3 frt, Bathori Sándor 2 frt, özv. Borsos Ferencné 2 frt, Komlóssy Imréné 2 frt, Balogh Sámuel 2 frt, Simóffy Imre 2 frt, Szabó Kálmán 2 frt, Szilágyi Ferenc (Er-Kenez) 2 frt, Toby István 2 frt, Torday Gábor 2 frt, Fráter Beáta (Er-Semjén) 1 frt, Granzbauer huszár kapitány 1 frt, Huzly Károly 1 frt, Komlóssy Dezső 1 frt, Dr. Kemény Mór 1 frt, N. N. 1 frt, Vadon Sándor 1 frt, mely adományokért a fentnevezett urnók és urak fogadják az egyesület nevében köszönetemet. Debreczen, 1885. jan. 23. Nagy Kálmán egyesületi elnök.

* Bor helyett petroleumot ittak Tegnapelőtt történt városunk egyik nyilvános nagy épületében, egy jó barát a másikat ment meglátogatni, midőn utóbbi, ki mint házi gazda szerepelt ott, csupa előzetesleg és jó barátsági érzetből egyik szolgálatára álló közege által 1/2 liter bort hozatott, hogy azt jó barátjával egyetembe elfogyasza.

* Az állatok védelme. Miniszteri rendelet jött a városhoz, mely a fővárosi állatvédő egyesület kezdeményezése folytán szarmazott. Ezen rendelet szerinte ezen az elő állatokkal való bánásmóddal sokkal humánosabb lenné. Tyukot, pulykát, libát, borjút stb. nem szabad csapástól egytve kötni, hanem lehetőleg külön-külön.

* Iparügy. A kapitányi hivatal, mint iparhatóság az új ipartörvény rendelete alapján ideig 1532 rendes munkakönyvet s 162 ideig lenes igazolványt állított ki a még mindig nagyszámmal jelentkező iparosok számára.

* A beözönlés ellen. A rendőrség elkesztette a város területére szóló s idegen illetőségűeknek betelepülésére vonatkozó községi kötelek felvétel díjszabályzatát, mely az új iparosokat községi adóval fogja sújtani. — Tudvalevő, hogy néhány frtért váltott engedélyvel idegen nácziók ronjták az iparosok üzletét, kivált jó városban, mint Debreczen, hol községi adó nincs, Ezek ellen az iparosok ellen nagyon jó rendszabály lesz ez.

* A lakbészabályzat, mely egyizber már a városi közgyűlés által tárgyalva s elfogadva lett, a miniszterium által helybenhagyott. Ennek a szabályzatnak kihirdetése a közelebbi városi közgyűlésen történik meg.

* Megszűnt per. A Nyegre László contra Hollósy István és érdektársai sajtópereben f. évi január 30-ra kitűzött esküdtészeki tárgyalás, a felek kiegyezése folytán a helybeli kir. törvényszék elnöke által beszünttetett.

* Tánczestély. A helyben állomásozó cs. kir. hadsereg és a m. kir. honvédség tisztikara által f. évi február hó 14-én az „arany Bika” szálloda nagytermében tánczestélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldtek.

* Körtészi szabályzat. A csapó-és homokkerti szőlő-tulajdonosokra és lakosokra vonatkozó új rendszabály tegnap tárgyalatott az érdekelte tulajdonosok által. A szabályzat csekély módosítással elfogadtatott.

* Állat öszérás. A miniszteriumtól jött rendelet értelmében a mező-rendőrkapitányság megkezdte a határban lévő őszes juhok, sertések stb. megvizsgálását, vajjon nem dule azok közt valami ragályos betegség?

* Kutasi Imre kiadásában Debreczenben megjelent s általa minden hazai könyvkereskedésben s hírlap elárulási helyen kapható: „Adomák, a híres Hatvani István debreczeni professor életéből.” A két nyomott ivre terjedő füzet ára: 6 kr — Ajánljuk, mint ki tűnő humoros szájhagyományt olvasóknak figyelmébe!

* Az eb-adó nemcsak a városunkban is életbe lép. A rendőrfőkapitányság már kidolgozta s a tanácsoshoz beterjesztette az eb tartás s eb-düh meggátlására szolgáló rendszabályt, melynek életbe lépte után az eb-adó behozatala fogja megszüntetni a kirívó állapotot.

* Tanuló. Egy jó családból való fiú tanulól felvétetik özv. Várady Istvánné kalap kereskedésében, főtér Vecsei ház.

* Nyilatkozat! A „Debreczeni Ellenőr” f. hó 17-iki számában egy újdonsági közlemény jelent meg, melynek végén az mondatott, hogy egyesületünk táncmulatságát szándékozik rendezni. — Tény az, hogy távezve volt egy tombolával egybekötött tánczestély rendezése és erre néve már az előleges intézkedések is megtörténtek. — De miután tudomásunkra jutott, hogy a kereskedői testület is fog ugyanacsak tombolával összekötött tánczestélyt rendezni; a kereskedői tánczestély önképző egyesülete a mulatság rendezésétől ezúttal visszavonul, s a teljes erejéből a keresk. testület által tartandó tombola estélynek, minél fényesebben leendő sikerülését fogja előmozdítani. Debreczen, 1885. január 24. A „keresk. ifjak önk.

egyesülete” választmányának megbízásából János s y József elnök, Balthigh Géza jegyző * Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink, Winter Adóif köszvény és reuma elleni készülek gyárának körlevelét. Ajánljuk a szenvedők figyelmébe.

Hazánk s a külföld. — Halálos kimenetelű párbaj. A cinkotai erdőben csütörtökön délután dr. Kosztka Emil fővárosi orvos és Tamásffy Gyula tisztviselő pisztolypárbajt vívtak, mely az utóbbi félnek halálával végződött. — A párbajra kártya mellett való összeszólalkozás adott okot. Tamásffynak ifju neje van.

— Vas Gereben hmvai a magyar államvasut indóházából szállítottak a kerepesi-úti temető halottas-házába. A koporsó a középső terembe van kitéve, ravatalt azonban nem szándékszik állítani a bizottság, miután az egész ünnepi szertartás a sírnál fog végbemenni. A koporsóra eddig beérkezett 20 díszes koszorút az irók és művészek társaságának olvasó- és társalgó-termeiben függesztették ki közszemlére.

— Mulatságos epizódját szölte le magát egy sajtóper tárgyalása alatt. Midőn ugyanis a védők javában polemizáltak, egy börtönör levelet hoz és átadja az elnöknek, ki azt felbontja és elolvassa. Ezután a következő jelenet fejlődik ki. Elnök: M. esküdt urnak levele érkezett a kedves feleségétől (Derűltség), de mivel az esküdtnek a külvilággal érintkezni még levél által sem lehet. én felbontottam azt, miért ezennel bocsánatot kérek. (M. esküdt udvariasan meghajlja magát) Elnök: Kedves neje azt írja, hogy vendégük érkezett: Kohn Mór ur. Ismeri e nevet? M. esküdt: (gondolkodás után) Ismerem. — Elnök: Ó nagysága azt kérdezteti, hogy őt órára haza mehet-e ebédelni? — M. esküdt: Ha az ügyvéd urak... ha... talán... én szeretnék... — Elnök: Mert itt van a házmaster. Hívják be a házmaster! — A házmaster megjelenik s oda áll M. esküdt elé: Gu'n Tag! id' guee' Frau... Elnök: Nem szabad az ural beszélni! Majd meg mondom én, mit űzen. Nem tud magyarul? — Házmaster: Na! (Derűltség. Egy hang; Hol a hites tolmács?) — Elnök: (németül.) A nagyságos asszonynak azt űzeni a nagyságos ur, hogy talán haza mehet. Tiszteletli Kohn Mór urat. (M. esküdthez.) Még egyet kérdez a kedves felesége: a német színház mai előadására milyen jegyet váltasson, páholyt vagy zártszeket? (Általános derűltség. Egy hang: a nemzeti színházba!) — M. esküdt: Mindegy akármí. — Elnök: Hát páholy jó lesz? M. esküdt: Jó. — Elnök (a házmasterhez): A nagyságos ur páholyt akar. — Házmaster (az urához): Alsó Loge? — Elnök: nem szabad hozzá szólni! — Házmaster! Kasamadinér! (El.) — Elnök: Védő ur folytassa! — Védő! A tizenkilencedik század uralkodók eszméi között mélyen tisztelt esküdt uraim.

Az engedélyhez kötött iparágak szabályrendelete elkészült s a legközelebbi vár. közgyűlésen tárgyalatni fog. A rendelet vonatkozik a kéményseprők, vendéglősök, kávéház, bormérések, berkocsisok, közvetítő s tudakozó intézetek üzletére.

Az állatok védelme. Miniszteri rendelet jött a városhoz, mely a fővárosi állatvédő egyesület kezdeményezése folytán szarmazott. Ezen rendelet szerinte ezen az elő állatokkal való bánásmóddal sokkal humánosabb lenné. Tyukot, pulykát, libát, borjút stb. nem szabad csapástól egytve kötni, hanem lehetőleg külön-külön.

Iparügy. A kapitányi hivatal, mint iparhatóság az új ipartörvény rendelete alapján ideig 1532 rendes munkakönyvet s 162 ideig lenes igazolványt állított ki a még mindig nagyszámmal jelentkező iparosok számára.

A beözönlés ellen. A rendőrség elkesztette a város területére szóló s idegen illetőségűeknek betelepülésére vonatkozó községi kötelek felvétel díjszabályzatát, mely az új iparosokat községi adóval fogja sújtani. — Tudvalevő, hogy néhány frtért váltott engedélyvel idegen nácziók ronjták az iparosok üzletét, kivált jó városban, mint Debreczen, hol községi adó nincs, Ezek ellen az iparosok ellen nagyon jó rendszabály lesz ez.

A lakbészabályzat, mely egyizber már a városi közgyűlés által tárgyalva s elfogadva lett, a miniszterium által helybenhagyott. Ennek a szabályzatnak kihirdetése a közelebbi városi közgyűlésen történik meg.

Megszűnt per. A Nyegre László contra Hollósy István és érdektársai sajtópereben f. évi január 30-ra kitűzött esküdtészeki tárgyalás, a felek kiegyezése folytán a helybeli kir. törvényszék elnöke által beszünttetett.

Tánczestély. A helyben állomásozó cs. kir. hadsereg és a m. kir. honvédség tisztikara által f. évi február hó 14-én az „arany Bika” szálloda nagytermében tánczestélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldtek.

Körtészi szabályzat. A csapó-és homokkerti szőlő-tulajdonosokra és lakosokra vonatkozó új rendszabály tegnap tárgyalatott az érdekelte tulajdonosok által. A szabályzat csekély módosítással elfogadtatott.

Állat öszérás. A miniszteriumtól jött rendelet értelmében a mező-rendőrkapitányság megkezdte a határban lévő őszes juhok, sertések stb. megvizsgálását, vajjon nem dule azok közt valami ragályos betegség?

Kutasi Imre kiadásában Debreczenben megjelent s általa minden hazai könyvkereskedésben s hírlap elárulási helyen kapható: „Adomák, a híres Hatvani István debreczeni professor életéből.” A két nyomott ivre terjedő füzet ára: 6 kr — Ajánljuk, mint ki tűnő humoros szájhagyományt olvasóknak figyelmébe!

Az eb-adó nemcsak a városunkban is életbe lép. A rendőrfőkapitányság már kidolgozta s a tanácsoshoz beterjesztette az eb tartás s eb-düh meggátlására szolgáló rendszabályt, melynek életbe lépte után az eb-adó behozatala fogja megszüntetni a kirívó állapotot.

Tanuló. Egy jó családból való fiú tanulól felvétetik özv. Várady Istvánné kalap kereskedésében, főtér Vecsei ház.

Nyilatkozat! A „Debreczeni Ellenőr” f. hó 17-iki számában egy újdonsági közlemény jelent meg, melynek végén az mondatott, hogy egyesületünk táncmulatságát szándékozik rendezni. — Tény az, hogy távezve volt egy tombolával egybekötött tánczestély rendezése és erre néve már az előleges intézkedések is megtörténtek. — De miután tudomásunkra jutott, hogy a kereskedői testület is fog ugyanacsak tombolával összekötött tánczestélyt rendezni; a kereskedői tánczestély önképző egyesülete a mulatság rendezésétől ezúttal visszavonul, s a teljes erejéből a keresk. testület által tartandó tombola estélynek, minél fényesebben leendő sikerülését fogja előmozdítani. Debreczen, 1885. január 24. A „keresk. ifjak önk.

egyesülete” választmányának megbízásából János s y József elnök, Balthigh Géza jegyző * Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink, Winter Adóif köszvény és reuma elleni készülek gyárának körlevelét. Ajánljuk a szenvedők figyelmébe.

Hazánk s a külföld. — Halálos kimenetelű párbaj. A cinkotai erdőben csütörtökön délután dr. Kosztka Emil fővárosi orvos és Tamásffy Gyula tisztviselő pisztolypárbajt vívtak, mely az utóbbi félnek halálával végződött. — A párbajra kártya mellett való összeszólalkozás adott okot. Tamásffynak ifju neje van.

— Vas Gereben hmvai a magyar államvasut indóházából szállítottak a kerepesi-úti temető halottas-házába. A koporsó a középső terembe van kitéve, ravatalt azonban nem szándékszik állítani a bizottság, miután az egész ünnepi szertartás a sírnál fog végbemenni. A koporsóra eddig beérkezett 20 díszes koszorút az irók és művészek társaságának olvasó- és társalgó-termeiben függesztették ki közszemlére.

— Mulatságos epizódját szölte le magát egy sajtóper tárgyalása alatt. Midőn ugyanis a védők javában polemizáltak, egy börtönör levelet hoz és átadja az elnöknek, ki azt felbontja és elolvassa. Ezután a következő jelenet fejlődik ki. Elnök: M. esküdt urnak levele érkezett a kedves feleségétől (Derűltség), de mivel az esküdtnek a külvilággal érintkezni még levél által sem lehet. én felbontottam azt, miért ezennel bocsánatot kérek. (M. esküdt udvariasan meghajlja magát) Elnök: Kedves neje azt írja, hogy vendégük érkezett: Kohn Mór ur. Ismeri e nevet? M. esküdt: (gondolkodás után) Ismerem. — Elnök: Ó nagysága azt kérdezteti, hogy őt órára haza mehet-e ebédelni? — M. esküdt: Ha az ügyvéd urak... ha... talán... én szeretnék... — Elnök: Mert itt van a házmaster. Hívják be a házmaster! — A házmaster megjelenik s oda áll M. esküdt elé: Gu'n Tag! id' guee' Frau... Elnök: Nem szabad az ural beszélni! Majd meg mondom én, mit űzen. Nem tud magyarul? — Házmaster: Na! (Derűltség. Egy hang; Hol a hites tolmács?) — Elnök: (németül.) A nagyságos asszonynak azt űzeni a nagyságos ur, hogy talán haza mehet. Tiszteletli Kohn Mór urat. (M. esküdthez.) Még egyet kérdez a kedves felesége: a német színház mai előadására milyen jegyet váltasson, páholyt vagy zártszeket? (Általános derűltség. Egy hang: a nemzeti színházba!) — M. esküdt: Mindegy akármí. — Elnök: Hát páholy jó lesz? M. esküdt: Jó. — Elnök (a házmasterhez): A nagyságos ur páholyt akar. — Házmaster (az urához): Alsó Loge? — Elnök: nem szabad hozzá szólni! — Házmaster! Kasamadinér! (El.) — Elnök: Védő ur folytassa! — Védő! A tizenkilencedik század uralkodók eszméi között mélyen tisztelt esküdt uraim.

Az engedélyhez kötött iparágak szabályrendelete elkészült s a legközelebbi vár. közgyűlésen tárgyalatni fog. A rendelet vonatkozik a kéményseprők, vendéglősök, kávéház, bormérések, berkocsisok, közvetítő s tudakozó intézetek üzletére.

Az állatok védelme. Miniszteri rendelet jött a városhoz, mely a fővárosi állatvédő egyesület kezdeményezése folytán szarmazott. Ezen rendelet szerinte ezen az elő állatokkal való bánásmóddal sokkal humánosabb lenné. Tyukot, pulykát, libát, borjút stb. nem szabad csapástól egytve kötni, hanem lehetőleg külön-külön.

Iparügy. A kapitányi hivatal, mint iparhatóság az új ipartörvény rendelete alapján ideig 1532 rendes munkakönyvet s 162 ideig lenes igazolványt állított ki a még mindig nagyszámmal jelentkező iparosok számára.

A beözönlés ellen. A rendőrség elkesztette a város területére szóló s idegen illetőségűeknek betelepülésére vonatkozó községi kötelek felvétel díjszabályzatát, mely az új iparosokat községi adóval fogja sújtani. — Tudvalevő, hogy néhány frtért váltott engedélyvel idegen nácziók ronjták az iparosok üzletét, kivált jó városban, mint Debreczen, hol községi adó nincs, Ezek ellen az iparosok ellen nagyon jó rendszabály lesz ez.

A lakbészabályzat, mely egyizber már a városi közgyűlés által tárgyalva s elfogadva lett, a miniszterium által helybenhagyott. Ennek a szabályzatnak kihirdetése a közelebbi városi közgyűlésen történik meg.

Megszűnt per. A Nyegre László contra Hollósy István és érdektársai sajtópereben f. évi január 30-ra kitűzött esküdtészeki tárgyalás, a felek kiegyezése folytán a helybeli kir. törvényszék elnöke által beszünttetett.

Tánczestély. A helyben állomásozó cs. kir. hadsereg és a m. kir. honvédség tisztikara által f. évi február hó 14-én az „arany Bika” szálloda nagytermében tánczestélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldtek.

Körtészi szabályzat. A csapó-és homokkerti szőlő-tulajdonosokra és lakosokra vonatkozó új rendszabály tegnap tárgyalatott az érdekelte tulajdonosok által. A szabályzat csekély módosítással elfogadtatott.

Állat öszérás. A miniszteriumtól jött rendelet értelmében a mező-rendőrkapitányság megkezdte a határban lévő őszes juhok, sertések stb. megvizsgálását, vajjon nem dule azok közt valami ragályos betegség?

Kutasi Imre kiadásában Debreczenben megjelent s általa minden hazai könyvkereskedésben s hírlap elárulási helyen kapható: „Adomák, a híres Hatvani István debreczeni professor életéből.” A két nyomott ivre terjedő füzet ára: 6 kr — Ajánljuk, mint ki tűnő humoros szájhagyományt olvasóknak figyelmébe!

Az eb-adó nemcsak a városunkban is életbe lép. A rendőrfőkapitányság már kidolgozta s a tanácsoshoz beterjesztette az eb tartás s eb-düh meggátlására szolgáló rendszabályt, melynek életbe lépte után az eb-adó behozatala fogja megszüntetni a kirívó állapotot.

Tanuló. Egy jó családból való fiú tanulól felvétetik özv. Várady Istvánné kalap kereskedésében, főtér Vecsei ház.

Nyilatkozat! A „Debreczeni Ellenőr” f. hó 17-iki számában egy újdonsági közlemény jelent meg, melynek végén az mondatott, hogy egyesületünk táncmulatságát szándékozik rendezni. — Tény az, hogy távezve volt egy tombolával egybekötött tánczestély rendezése és erre néve már az előleges intézkedések is megtörténtek. — De miután tudomásunkra jutott, hogy a kereskedői testület is fog ugyanacsak tombolával összekötött tánczestélyt rendezni; a kereskedői tánczestély önképző egyesülete a mulatság rendezésétől ezúttal visszavonul, s a teljes erejéből a keresk. testület által tartandó tombola estélynek, minél fényesebben leendő sikerülését fogja előmozdítani. Debreczen, 1885. január 24. A „keresk. ifjak önk.

- 1. Egy németországi város.
2. Európai folyam.
3. Leány név.
4. Hangszer neve.
5. Egy növény neve.
6. Hegység keleten.
7. Drágakő neve.
8. Afrikai tartomány.
9. Római császár neve.
(Megfejtők neveit közöljük s közöttük jövő hó 1-én érdekes könyvet sorsolunk ki.)

Multkori számrejtvényünk helyes megfejtését (Mint a madár a fészkére) beküldötték: B. M. Budapest (nyertes), Otrókosi Vég Vilma*, N. N., N. a g y Vincze, Mar-git, Cseresnyés Sándor és Géza, — Nyiri Ernő és Aladár, Kis Lajos fitanító, Szemere Ujfalussy növérek.

A közönség köréből. *) Tek. szerk. ur. (A történelmi szám.) Heten voltak az országházban 45-as független-pártiak, heten voltak, kik megalakították a debreczeni függetlenségi pártot és heten voltak vasárnap délután ama gyülekezésben, amelyben meglétt állapotba a debreczeni csatában elesett honvédek emlék-könyvének felírata.

Megvan tehát az 1849. évben, augusztus hó 2-án, a debreczeni csatában elesett honvédek síremléke örökíve és ez egy áldozatkész, magán ember honszeretetének hatalmából emelkedett fel oly magasra, ott a történelem által névtelen felíteteknek jelzett sírok hantjai között, hogy még sokáig hirdesse a három évtized előtt lefolyt szabadsághért és függetlenségéért vívott harcát hazánkunk! Itt, e város területén, hol negyedszázad óta újból feltűnni láttuk az ország függetlenségének új hajnalát!

Megvan az emlék és az egyszerű felirat csak elhelyezésre vár, mire még igen sokáig várhatott volna, ha az áldozatkész és nemeslelkű adományozó azt saját erejéből felállítani el nem töltelte volna.

Ma már el lehet mondani, hogy megvan a n, mert a nagylelkű adományozó rendíthetlen hazafisága azt visszavonhatatlanul leírtette hazafiai ösztönéből.

Es most nekünk a régieknek jutott ama kötelesség, elesett bajnok társaink nevében is köszönetet mondani Boross Sándor honfirtasunknak, ezen fáradságot és közeget nem kímélő ritka hazafiai nemes tényéért! Mert őt illeti meg ezen emlék-szobor adományozása — és annak felállításáért is az érdem és a hazafi hómlokát díszítő örök zöld koszorú!

Fogadják tehát ezen magasztos és öndicsőítő áldozatkészéért tölünk, a még elő 48—49-ki honvédektől elesett bajtársaink helyett is szívből eredő hálás köszönetünket! Isten tartsa meg áldozatkészletét az emberiség javára, az emberi-élet legszelebbé hártáráj! —*)

Debreczen, 1885. jan. hó 20-án. Csutak Kálmán, nyug. 48/49. honvéd-erzedes.

A felállítás alkalmára alkalmi költeményt ezennel felajánlunk. Szerk. * Ezen rovatért melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltenek, a szerkesztő csakis a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Dr. Deák budapesti fogorvos (ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa) rövid időre ide tévén át működést, tisztelettel jelenti hogy mindennemű fog és szájbogot gyökereken kezel.

odvas fogakat a legkínzóbb anyagokkal töm (plombiroz) úgy, hogy azok hosszú éveken át használhatókká maradnak.

Készít egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnymatu szerkezet szerint, cs. kir. kizárólagos szabadalmazott

RUGALMAS SZÁJPADLÁSSAL melyek nem csak a beesett arcokat kitöltik, de jóhangzásu beszédre és rágásra is tökéletesen alkalmasak.

A fogók, vagy bármily lerakodmány által éktelenül vált fogakat kitisztítja. A használatlanlanná lett fogakat és gyökereket eltávolítja. Rendel d. e. 9 12-ig és d u. 2 4 óráig. Hajduháza a „BIKA” szállóval szemben, I ső emelet.

Dr. Kerekes L. orvostudor rendel délelőtt 8—10-ig, délután 2—4-ig nagycsapó-utca 315. sz.

Hécezi Szabó-féle házban. Különösen női és gyermek bajokban: fül: gége és ideg bántalmakban szenvedőknek ajánlja gyógykezelését. Szegényeknek ingyen rendel.

